

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за інтернет-ресурсами)

09.06.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Розпочато прийом заявок на здобуття премії імені Богдана Хмельницького. – Юлія Дон](#)

[росіяни обстріляли історичний центр Херсона. – Микола Шмигін](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[У Харкові хочуть перейменувати дві станції метро та понад 30 вулиць. – Олексій Содома](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[«Зберегти для наступних поколінь»: полтавський приватний музей може викупити демонтований пам'ятник Булгакову в Києві. – Оксана Солопко](#)

Креативні індустрії

[Українська студія випустить настільну гру за трилогією військового Павла Дерев'янка. – Микита Кишиневський](#)

Благодійність

[Гурт «Курган & Agregat» зібрав 3,6 млн грн для Сил оборони під час одного концерту в Києві. – Микита Кишиневський](#)

Фестивалі

[Сцени «Радіо Хартія», «Артилерії» та австралійський хедлайнер. Влад Яремчук про Atlas Festival у 2026 році. – Віктор Дяченко, Олена Кірста](#)

Візуальні мистецтва

[«Ізоляція» представить перформанс, присвячений Донецьку, на площі в Базелі. – Оксана Мамченкова](#)

[У Харкові триває виставка квір-мистецтва «Проти Вавилону». – Олексій Содома](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Фільм про токсичні «білі скелі» Вінниці отримав спецвідзнаку фестивалю BEAST. – Дар'я Лобанок](#)

[Таємниці великої ріки: «Тиха повінь» Дмитра Сухолитого-Собчука. – Ігор Кромф](#)

[У Дніпрі стартували зйомки зворушливого документального фільму. – Юлія Дон](#)

Література. Книговидання

[Львівська письменниця Людмила Калабуха презентувала українську бізнес-літературу на фестивалі в Мілані. – Зоряна Шейгец](#)

[Книжковий фестиваль Book Space 2026 оголосив програму](#)

[Фестиваль Translatorium у 2026 році не відбудеться](#)

[Книгу про підрив Каховської ГЕС Євгена Ліра видадуть українською. – Дар'я Лобанок](#)

[«Книжки неможливо робити без оптимізму»: видавництво «Ранок» втратило понад 60 млн грн, але перебудувало роботу. – Анастасія Загоруй](#)

Музейна справа

[У Харкові запустили проект про дослідження архівів будинку «Слово». – Олексій Содома](#)

Читання

[Читання в Україні: працюють фестивалі, але бракує звички й книжкового середовища. – Анастасія Загоруй](#)

Міжнародне співробітництво

[Культурні інституції України та Франції домовились про довготривалу співпрацю. – Оксана Мамченкова](#)

Загальні питання

Розпочато прийом заявок на здобуття премії імені Богдана Хмельницького. – Юлія Дон

Оголошено про старт конкурсу на здобуття премії імені Богдана Хмельницького. Ця нагорода присуджується за найбільш якісне висвітлення військової тематики у літературних та мистецьких творах. Премія вручається у п'яти категоріях: літературні твори військової тематики; музичні твори військової тематики; твори театрального мистецтва військової тематики; твори кіномистецтва військової тематики; твори образотворчого мистецтва військової тематики. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/95087/rozpochato-pryjom-zayavok-na-zdobuttya-premiyi-imeni-bogdana-hmelnyczkogo/>

росіяни обстріляли історичний центр Херсона. – Микола Шмигін

Окупаційні війська знову обстріляли історичний центр Херсона, завдавши значних руйнувань будівлі Херсонського обласного краєзнавчого музею. Будинок – пам'ятка історії та архітектури кінця XIX століття. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/1077905-rosiiani-obstriliali-istoricnii-centr-xersona>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

У Харкові хочуть перейменувати дві станції метро та понад 30 вулиць. – Олексій Содома

Активісти з громадської організації «Деколонізація.Україна» надіслали звернення до Харківської міської ради, а також до голови Харківської обласної військової адміністрації О. Синегубова. Вони вимагають перейменувати харківські топоніми згідно Закону України «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу». Докладніше:

<https://lyuk.media/news/rename-streets-and-subway/>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

«Зберегти для наступних поколінь»: полтавський приватний музей може викупити демонтований пам'ятник Булгакову в Києві. – Оксана Солопко

Полтавський художній музей Віктора Бажана планує викупити в родини скульптора пам'ятник російському письменнику М. Булгакову, який 4 червня демонтовано у Києві. Власник закладу В. Бажан пояснив: «Пам'ятник планую викупити для того, аби зберегти його для наступних поколінь, а також зняти цю непосильну ношу з доньки скульптора, якій нині належить монумент. Мене бентежить, що зникає мистецька спадщина. Булгаков – відомий у всьому світі письменник, якого перекладено багатьма мовами. Звісно, популяризувати чи прославляти Булгакова я не збираюся, це і заборонено законом. Тобто робити з пам'ятника експозицію я не буду. Планую просто залишити на збереження у дворіку музею. Це є моя приватна територія». Докладніше:

<https://suspilne.media/poltava/1325913-zberegiti-dla-nastupnih-pokolin-poltavskij-privatnij-muzej-moze-vikupiti-demontovanij-pamatnik-bulgakovu-u-kievi/>

Креативні індустрії

Українська студія випустить настільну гру за трилогією військового Павла Дерев'янка. – Микита Кишиневський

Українська студія boardova анонсувала створення серії настільних ігор за мотивами популярної фентезі-трилогії «Літопис Сірого Ордену». Автором оригінального книжкового всесвіту є письменник та військовий П. Дерев'янка. Настільна адаптація складатиметься з трьох незалежних пригодницьких ігор. Їхню сюжетну основу розробляють безпосередньо у співпраці з автором оригінальної трилогії. Проект заповнить часові проміжки між частинами книг та покаже невідомі епізоди з життя героїв. Гравці подорожуватимуть паланками Українського Гетьманату. Головною особливістю процесу стане вплив рішень на майбутнє: вибір, зроблений під час проходження однієї гри, матиме наслідки та формуватиме нові сюжетні лінії у наступних частинах серії. Дизайнером проекту виступає письменник та розробник В. Кузнецов. До команди також долучився Я. Кіфор – співавтор настільної адаптації антиутопії Джорджа Орвелла «1984». Реліз першої частини заплановано на початок 2027 року. Усі три майбутні гри вийдуть одночасно українською та англійською мовами. Передзамовлення збиратимуть через міжнародну краудфандингову платформу Kickstarter. За словами CEO студії boardova Ж. Добровольського, компанія створює свої проекти одразу з прицілом на глобальний ринок. Головна мета розробників – через якісний ігровий процес та сеттинг Українського Гетьманату презентувати національну культуру світовій аудиторії. Раніше студія вже мала успішний досвід виходу на Kickstarter із настільною грою про українську міфологію «Аридник». Джерело:

<https://shotam.info/ukrainska-studiia-vypustyt-nastilnu-hru-za-trylohiieiu-viyskovoho-pavla-derev-ianka/>

Благодійність

Гурт «Курган & Agregat» зібрав 3,6 млн грн для Сил оборони під час одного концерту в Києві. – Микита Кишиневський

Український хіп-хоп гурт «Курган & Agregat» під час свого сольного концерту в Києві зібрав для Сил оборони майже 3,6 мільйона гривень. Виступ відбувся у столичному Жовтневому палаці. Докладніше:

<https://shotam.info/hurt-kurhan-amp-agregat-zibrav-3-6-mln-hrn-dlia-syl-oborony-pid-chas-odnoho-kontsertu-v-kyievi/>

Фестивалі

Сцени «Радіо Хартія», «Артилерії» та австралійський хедлайнер. Влад Яремчук про Atlas Festival у 2026 році. – Віктор Дяченко, Олена Кірста

Цьогоріч Atlas оголосив разом із фондом «Повернись живим» благодійний збір «150%» з метою зібрати 150 мільйонів гривень на проєкт «Дронопад». У програмі – шість сцен, понад 100 артистів, австралійське дуо й

оновлена сцена в укритті, яка, за словами організаторів, цього року може скласти конкуренцію основній програмі. Фестиваль відбудеться 17–19 липня на території Blockbuster Mall у Києві. Програмний директор Atlas Festival В. Яремчук розповідає про те, як у воєнний час формується лайнап, чому минулорічна евакуація під час виступу «Бумбокса» стала найціннішим організаційним досвідом і яку роль великі культурні події відіграють сьогодні для країни. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1325715-sceni-radio-hartia-artilerii-ta-avstralijskij-hedlajner-vlad-aremcuk-pro-atlas-festival-u-2026-roci/>

Візуальні мистецтва

«Ізоляція» представить перформанс, присвячений Донецьку, на площі в Базелі. – Оксана Мамченкова

«Pulse Agglomerate» – біометричний меморіальний перформанс, у якому сто лампочок мерехтять у ритмі серцебиття мешканців Донецька, записані у 2013 році у культурному центрі «Ізоляція» (інсталяція Рафаеля Лозано-Хеммера «Pulse Room»). Відвідувачі клали руки на циліндричні датчики, їхній пульс записувався і передавався найближчій лампі – та починала блимати саме в ритмі серця. Кожен новий запис зсував попередні вздовж ґрати, створюючи живий, мінливий архів людської присутності. У 2014 році, незадовго до російського вторгнення в Донецьку область і подальшого перетворення центру на місце катувань, комп'ютер із цими записами було повернуто художнику. Тепер ці серцебиття знову пульсуватимуть під час меморіальної процесії у виконанні української мисткині М. Куліковської. Перформанс представлено фондом «Ізоляція» (Київ) у співпраці з Atelier Lozano-Hemmer (Монреаль), галереєю Max Estrella (Мадрид) та bitforms gallery (Нью-Йорк) з нагоди цифрової виставки мистецтва Zero 10 на Art Basel. Подія відбудеться 15 червня на площі Messeplatz. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/06/09/744020_izolyatsiya_predstavit_perfomans.html

У Харкові триває виставка квір-мистецтва «Проти Вавилону». – Олексій Содома

Виставку «Проти Вавилону» присвячено репрезентації проблем квір-людей, зокрема суспільного тиску, через мистецтво. Виставка говорить про досвід видимості й самоцензури, свободи й страху, колективного та особистого спротиву. Експозиція складається з двох частин: «Вавилон Внутрішній» і «Вавилон Зовнішній». Перша працює з темами внутрішніх конфліктів, самообмеження, внутрішньої гомофобії та боротьби із собою. Друга ж наголошує на політичному і соціальному тиску, видимості у публічному просторі та досвіді боротьби за право існувати відкрито. Авторами проекту є Д. Герасимова та Є. Даниленко. Реалізувати виставку вдалося завдяки співпраці культурно-громадського центру DRUK та «ПрайдХабу». Докладніше:

<https://lyuk.media/news/against-babylon/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Фільм про токсичні «білі скелі» Вінниці отримав спецвідзнаку фестивалю BEAST. – Дар'я Лобанок

Документальний фільм «Білі скелі Вінниці» української мисткині К. Ускакович про те, як покинуте одне з найбільших хімічних підприємств впливає на екосистему дикої природи, отримав спецвідзнаку в документальному конкурсі фестивалю східноєвропейського кіно BEAST. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/dokumentalniy-film-pro-bili-skeli-vinnici-zdobuv-vidznaku-na-beast-315416/>

Таємниці великої ріки: «Тиха повінь» Дмитра Сухолиткого-Собчука. – Ігор Кромф

У межах кінофестивалю Docudays UA відбулася українська прем'єра документального фільму Д. Сухолиткого-Собчука «Тиха повінь». На фестивалі IDFA в Амстердамі стрічка отримала приз за найкращу операторську роботу, а на Краківському фестивалі – відзнаку за найкращу режисуру. Фестивальна одіссея «Тихої повені» ще триває, однак цього року фільм має вийти в широкий прокат. Докладніше у відгуку на картину:

https://lb.ua/culture/2026/06/09/743886_taiemnitsi_velikoyi_riki_tiha.html

У Дніпрі стартували зйомки зворушливого документального фільму. – Юлія Дон

Це документальна стрічка під назвою «Татові кольори» (у першочергових згадках – «Батьківські кольори»). Сюжет зосереджено на долі добровольця М. Філонова. Після отримання тяжких поранень на фронті чоловік переніс 16 складних хірургічних втручань і отримав інвалідність. Проте саме любов до дитини стала для нього рушійною силою: його 8-річна донечка допомагає батькові знову навчитися тримати пензлик у руках, і це заняття повертає Миколі жагу до життя. Режисерка – К. Стрельченко. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/94990/u-dnipri-startuvaly-zjomky-zvorushlyvogo-dokumentalnogo-filmu/>

Література. Книговидання

Львівська письменниця Людмила Калабуха презентувала українську бізнес-літературу на фестивалі в Мілані. – Зоряна Шейгец

30–31 травня у Мілані відбувся міжнародний Festival del Libro Ucraino, який об'єднав українських та італійських авторів, видавців, перекладачів і представників культурної спільноти. Серед учасників була львівська письменниця та бізнес-тренерка Л. Калабуха, яка представила українську бізнес-літературу та власні книги про переговори, підприємництво і продажі в умовах війни. Учасники заходу обговорювали роль української книги у формуванні міжнародного іміджу України, протидію російській пропаганді, переклади українських авторів іноземними мовами та зростання інтересу до української культури в Європі. Докладніше:

<https://zahid.espresso.tv/kultura-lvivska-pismennitsya-lyudmila-kalabukha-prezentovala-ukrainsku-biznes-literaturu-na-festivali-v-milani>

Книжковий фестиваль Book Space 2026 оголосив програму
Фестиваль відбудеться 12–14 червня у Дніпрі. Докладніше:
<https://chytomo.com/knyzhkovyj-festyval-book-space-2026-oholosyv-prohramu/>

Фестиваль Translatorium у 2026 році не відбудеться

Літературно-перекладацький фестиваль Translatorium у 2026 році не проводитимуть у звичному форматі в Хмельницькому. Команда Translatorium братиме участь у подіях в інших містах. 25–26 липня фестиваль представить власний простір на літературному фестивалі «Фронтера» в Луцьку. 10–13 вересня Translatorium долучиться до BookForum у Львові, де курируватиме перекладацький кластер із тематичними подіями. Докладніше:

<https://chytomo.com/festyval-translatorium-u-2026-rotsi-ne-vidbudetsia/>

Книгу про підрив Каховської ГЕС Євгена Ліра видадуть українською. – Дар'я Лобанок

Англомовну книжку письменника та військовослужбовця Є. Ліра про підрив Каховської ГЕС «The Flood» видадуть українською мовою. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/knizhka-yevgena-lira-povin-pro-pidriv-kahovskoj-ges-viyde-ukrajinskoyu-315427/>

«Книжки неможливо робити без оптимізму»: видавництво «Ранок» втратило понад 60 млн грн, але перебудувало роботу. – Анастасія Загоруй

Одне із найбільших українських видавництв навчальної та дитячої літератури «Ранок» від початку повномасштабного вторгнення зазнало збитків на понад 60 млн гривень, повідомив його генеральний директор В. Круглов. «Я сподіваюся, що ми колись подамо позови до агресора й агресор буде відшкодовувати», – зазначив він. За його словами, видавництво вже пристосувалося жити в умовах війни та працює за розподіленою технологією – не зберігає книжки в одному місці, а має чотири склади. Така ж технологія застосовується і щодо паперу – на друк привозять рівно скільки, скільки потрібно. «У нас уже десятки тисяч книжок і згоріли, і були залиті водою під час гасіння пожежі. Тому ми розуміємо: жодного безпечного місця в Україні немає», – пояснює видавець. Окрім цього, у видавництві всю інформацію дублюють та зберігають на кількох серверах. Докладніше:

<https://chytomo.com/knyzhky-nemozhlyvo-robyty-bez-optymizmu-vydavnytstvo-ranok-vtratylo-ponad-60-mln-hrn-ale-perebudovalo-robotu/>

Музейна справа

У Харкові запустили проєкт про дослідження архівів будинку «Слово». – Олексій Содома

Державний архів Харківської області запустив проєкт, у межах якого відкриє онлайн-доступ до документів про будинок «Слово», його будівництво та репресованих мешканців – «Відкриваємо архіви. Безсмертя „Слова“». Докладніше:

<https://lyuk.media/news/slovo-archives/>

Читання

Читання в Україні: працюють фестивалі, але бракує звички й книжкового середовища. – Анастасія Загоруй

Фестивалі залишаються одним із найефективніших інструментів залучення до читання, однак головною перешкодою розвитку читацької культури в Україні є відсутність сталої звички та середовища, де книга є частиною повсякденного життя. Про це йшлося під час дискусійної панелі на Книжковому Арсеналі «Як залучати до читання більше українців? Розмова про результати національного дослідження». До дискусії долучилися віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики України – міністерка культури України Т. Бережна, заступниця міністерки культури України Б. Лаюк, співзасновниця Фонду «Повір у себе», членкиня наглядової ради Києво-Могилянської академії, сенаторка УКУ І. Іванчик, книжкова аналітикиня та аудиторка, засновниця проєкту аналітики книжкового ринку України IndieBook Data І. Білоножка та соціологиня компанії Gradus В. Балдинюк. Докладніше:

<https://chytomo.com/chytannia-v-ukraini-pratsiuiut-festyvali-ale-brakuie-zvychky-j-knyzhkovoho-seredovyshcha/>

Міжнародне співробітництво

Культурні інституції України та Франції домовились про довготривалу співпрацю. – Оксана Мамченкова

П'ятнадцять провідних французьких діячів культури, серед яких режисер Жак Одіар, письменниця Майліс де Керангаль, керівники великих культурних центрів і видавництв відвідали Київ наприкінці травня. Візит делегації було організовано у співпраці Українського інституту та Французького інституту в Україні, він став продовженням Сезону України у Франції, що тривав протягом зими–весни 2025–2026 років. За підсумками зустрічей підписано Маніфест, який має на меті розвинути налагоджені зв'язки та поглибити співпрацю. Зокрема в документі йдеться про роботу в чотирьох напрямках: створення мережі спільних просторів для здатності реагувати на надзвичайні ситуації; структуризація професійних обмінів і навчань між колегами для спільного осмислення змін професій перед культурними, соціальними та кліматичними викликами; продовження мистецьких співпраць через регулярні програми між нашими просторами, що сприяють мобільності митців між двома країнами; європейське закріплення через співпрацю з партнерськими державами. Водночас підписанти маніфесту працюють над програмою заходів. Зокрема, планується подія в межах програми «Бурж 2028 – Європейська столиця культури». Серед підписантів Маніфесту – 25 представників і представниць українських та французьких інституцій. Серед них –, президентка Французького інституту Ева Нгуен Бінь, генеральна директорка культурного центру Les Champs Libres (Ренн) Корінн Пулен, директорка Мистецького Арсеналу О. Островська-Люта, директор Українського інституту В. Шейко та ін. Також до Маніфесту долучилися представники культурних центрів у Ренні, Ліоні, Монпельє, Нанті, Парижі, Дніпрі, Львові, Івано-Франківську, Києві тощо. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/06/08/743832_kulturni_institutsiyi_ukrayini.html

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm